

Докладъ върху закъснѣлитъ обявявания на раждания. Този докладъ, представенъ отъ италианския виденъ статистикъ проф. Жини, е съдържалъ, споредъ решението на предшестващата сесия, по-пълни данни върху разпространението и ефектитъ въ разнитъ страни на несвоевременното (късно) обявяване и регистриране на раждания на деца, родени къмъ края на годината. Понеже едно по-раншно съобщение по този въпросъ бѣ отбелязало наличността на такива късни декларации въ Италия¹⁾, Институтътъ пожела да се разшири анкетата и въ други страни. Проф. Жини резюмира въ своя докладъ резултатитъ отъ тѣзи проучвания, като ги илюстриралъ предъ секцията съ множество графики. Изследванията установили, че въ много страни, както и въ нѣкои области, подобни съзнателни укъснения сж доста значителни. Именно, обявяването и регистрирането на раждания, станали презъ последнитъ дни на м. декемврий, се отлага, по една или друга причина, за презъ първитъ дни на следния месецъ, вследствие на което цифрата на януарскитъ раждания е много по-висока, отколкото би трѣбвало да бжде въ действителностъ, когато пкъ оная на декемврийскитъ раждания е съответно по-ниска. Съ по-голѣма точностъ това може да се установи като се разработятъ статистическитъ материали за ражданията не по месеци, а по дни. Месечнитъ статистики не могатъ да изтъкнатъ тъй ясно явлението, за което е речъ, и да послужатъ за солидна основа на обективни преценки. Но понеже такива преднамѣрени укъснения въ обявяване на раждания не могатъ да се взематъ като едно повсемѣстно и общо явление и понеже въ случаитъ, когато то се констатира, е невъзможно да се даде едно задоволително генерално обяснение на неговитъ причини, първата секция е взела само актъ отъ направения докладъ, безъ да предлага нѣкаква резолюция.

Съобщения върху изчисляване (предвиждане) бждеция брой на населението. Такива съобщения, съставящи първата група отъ ония, разгледани отъ секцията, имало отпечатани и раздадени на присѣтствуващитъ четири: отъ Жини за Италия, отъ Янсенъ за Дания, отъ Птукха за Украйна и отъ Томсонъ за Съединенитъ Щати. Прилагайки разни методи, тѣ правятъ едни или други изчисления на населението въ казанитъ страни за едно по-близо или по-далечно бждеще. Янсенъ, като приема населението на Дания въ 1931 год. за 3.537.000 жители, изчислява за 2011 г. едно население отъ 4.633.000 д. или, при другъ методъ на пресмѣтане, като излиза отъ цифрата 3.256.000 жит., която изразява броя на населението въ 1921 год., намира за 2001 г. единъ брой отъ 6.216.000 д. население. Жини, приемайки броя на населението на Италия въ 1921 година 38.944.000, по три различни методи достига до цифрата 62.963.000, респективно 49.711.000 или

55.571.000 за 1961 год. Птукха изчислява, че населението на Украйна, възлизащо въ 1927 г. на 29.037.000 души, ще достигне на 1960 год. цифрата 46.137.000. Томсонъ дохожда чрезъ своитъ изчисления до единъ резултатъ, споредъ който населението на Съединенитъ Щати отъ 106.29 милиона въ 1920 год., ще брой въ 1975 год. 175.12 милиона жители.

Тѣзи и подобнитъ предвиждания, почиващи на несигурни предпоставки, били посрещнати доста скептически. Отъ авторитъ на съобщенията само двама, Жини и Томсонъ, присѣтстващи въ Токио, могли да направятъ кратки резюмета на своитъ съобщения. Привеждайки досегашнитъ трудове по тоя въпросъ, на Кананъ и Боули, Жини обяснилъ тѣхната главна цель, състояща се предимно въ уточняване значението на сегашнитъ коефициенти на раждаемостъ и смъртностъ, що се отнася до бждещето развитие на населението. Томсонъ далъ нѣкои допълнителни пояснения върху следвания отъ него методъ, за да установи вѣроятната еволюция на населението на Съединенитъ Щати.

Въ станалитъ разисквания въ секцията и въ общото събрание мнозина отъ говорившитъ изтъкнали опасността отъ подобни изчисления, които могатъ да бждатъ отъ най-различно естество наспроти предпоставенитъ хипотези. Възпроизвежданитъ отъ пресата резултати отъ такива изчисления, безъ да бжде достатъчно подчертанъ тѣхниятъ характеръ на вѣроятностъ и приблизителностъ, биватъ често пѣти използвани за политически цели и могатъ да хвърлятъ известно недовѣрие къмъ статистиката и да подбиятъ престижа на Междун. стат. институтъ. Статистиката има за правило да изуча фактитъ и явленията на миналото и на настоящето, чрезъ събиране на численни данни за тѣхното проявление; тя се домогва да открие и установи тѣхнитъ причини безъ да надхвърля рамкитъ на чисто научното изследване. Да се прилагатъ извлѣченитъ отъ миналото правила за предвиждане на бждещето е една методологична грѣшка, тъй като тѣзи правила не сж още закони и защото въ бждещето могатъ да се появятъ нови фактори и сили, които не сж били на лице или не сж проявявали въздействие въ миналото, и да упражнятъ едно доминираще влияние върху явленията.

Отговаряйки на направенитъ бележки и възражения, Жини обяснилъ, че авторитъ на представенитъ изчисления сж приложили най-добритъ известни методи и сж подчертали на особено налаганитъ отъ естеството на предмета резерви и поставенитъ хипотези. Преследваната въ случая цель не е толкова да се предвижда бждещето, колкото да се даде една ясна идея за жизнеността на населението, като се покаже какво би станало то, ако се задържатъ сегашнитъ коефициенти на плодовитостъ и смъртностъ. Направенитъ изчисления показали, че, вмѣсто очакваната съ страхъ пренаселеностъ въ много страни, ние сме предъ прага на едно спиране въ ръста на населението.

¹⁾ Гл. кн. II—III, год. I на това списание, стр. 231.